

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2022. június 13.

1. Angela Merkel interjúja

Fél évvel a közéletből való távozását követően az első alkalommal adott hosszabb interjút Angela Merkel volt német kancellár. A Berliner Ensemble színházban megtartott beszélgetés középpontjában az ukrán-orosz háború és Németország térséggel kapcsolatos korábbi külpolitikája állt. A beszélgetés során Merkel elítélte az Ukrajnával szembeni orosz agressziót, ugyanakkor megvédte az általa vezetett német kormányok korábbi külpolitikáját. A volt kancellár szerint az orosz-német kapcsolatok a Krím-félsziget orosz megszállásával érkeztek el egy fordulóponthoz, amelyet követően már nem lehetett visszatérni a korábbi, olykor baráti hangvétellű tárgyalások szintjére. Mindemellett Merkel nem tartja hibásnak az Oroszországgal való dialógus fenntartását és folytatását. „Nincs miért bocsánatot kérnem.” – jelentette ki a volt kancellár, aki szerint igazságtalan lenne őt és kormányait azzal vádolni, hogy nem tettek eleget a válság rendezése érdekében. Merkel szerint kormánya 2014-et követően folyamatosan Ukrajna mellett foglalt állást, ugyanakkor el kívánták kerülni a konfliktus további eszkalációját is – ennek érdekében nem is támogatta Németország 2008-ban Ukrajna felvételét a NATO-ba, amely meglátása szerint akkor még nem állt készen a tagságra.

Merkel pozitívan nyilatkozott az Olaf Scholz kancellár vezette új német kormány munkájáról is, amely meglátása szerinte megfelelő munkát végez a jelen kritikus helyzetben. Kevésbé volt azonban diplomatikus a volt kancellár mikor egyes kormánypárti politikusok azon kritikájára került szóba, mely szerint a Bundeswehr átfogó modernizálására éppen az általa vezetett kormányok költségmegvonásai miatt van égetően szükség. Merkel szerint egyrészt 2014-et követően a védelmi költségvetés folyamatosan nőtt, másrészt pedig számos modernizációs folyamat – mint például a Bundeswehr által szorgalmazott felfegyverezhető drónok beszerzése – éppen az SPD politikusainak az akkori ellenállása miatt hiúsult meg (az új kormány tagjaként az SPD már támogatta a drónok beszerzését).

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Olaf Scholz látogatása a Nyugat-Balkánon és Baltikumban

Előbb a Baltikum, majd a Nyugat-Balkán térségébe tett látogatást az előző héten Olaf Scholz kancellár. Gitanas Nauseda litván elnökkel és a három balti állam kormányfőivel folytatott megbeszélését követő sajtótájékoztaton Scholz újonnan megerősítette Németország elhivatottságát a NATO keleti szárnyának megerősítése és védelme mellett. Ennek keretében Berlin támogatja a térségben állomásozó NATO-csapatok további, akár dandár méretűre való bővítését – jelenleg egy német vezetésű, 1600 fős NATO-zászlóalj állomásozik Litvániában.

Litvániai látogatását követően a német kancellár két napos, tágabb nyugat-Balkáni körútra indult, melynek keretében nemcsak Szerbiába, Koszovóba és Észak-Macedóniába, hanem Görögországba és Bulgáriába is ellátogatott. Az út fő célja a nyugat-balkáni államok immáron sokadik alkalommal elakadt EU-integrációjának az előmozdítása volt – a folyamatot régióon belüli és összeurópai kihívások egyaránt lassítanak. Az európai közösség felelősségét elismerve Scholz előbbiekre is felhívta a figyelmet belgrádi és szófiai látogatása során. Koszovó államiságának elismerése alapvető feltétel Szerbia EU-csatlakozásához jelentette ki a német kancellár Aleksander Vucic szerb elnökkel tartott közös sajtótájékoztatóján. Bulgáriai megbeszélése során pedig az EU és Észak-Macedónia EU-csatlakozási tárgyalásait akadályozó bolgár-vétó feladása mellett érvelt Scholz.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Vita a nukleáris energia jövőjéről és az üzemanyagár-kedvezményről a koalíción belül

Az ukrán-orosz háború és az energetikai krízis fényében át kell gondolni a nukleáris energia felhasználásának teljes feladását nyilatkozta Christian Lindner (FDP) német pénzügyminiszter. Korábbi tervek szerint az idei év végén leállításra kerül Németország három utolsó atomerőműve (az emslandi, isari és neckarwestheimi) is. A Bild bulvárlapnak nyilatkozva Lindner a döntés esetleges felülírása mellett érvelt. „Az emberek azt várják, hogy az éghajlatvédelem, a putyini Oroszországtól való függés és az infláció miatt minden lehetőséget vessen mérlegelés alá a kormány.” – nyilatkozta a miniszter. Ezzel szemben Robert Habeck (Zöldek) gazdasági miniszter lezártnak tekinti a nukleáris energiáról zajló vitát. „Ezt az utat Németország nem fogja folytatni.” – jelentette ki kategorikus válaszában Habeck.

Energiapolitikai kérdésekben nem ez első kérdés, amely az utóbbi időben feszültséget okoz a koalíción belül. Korábban az FDP – a CDU/CSU-val egyetemben – az üzemanyagár-kedvezmény (*Tankrabatt*) további megőrzésére szólította fel a kormányt (az SPD és a Zöldek több politikusa a kedvezmény esetleges átalakításáról, vagy akár megszüntetéséről nyilatkozott a sajtónak).

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Vita az extraprofit adóról

Élénk vita alakult ki Németországban az energetikai cégek extraprofitjának megadóztatásának kérdéséről. A Német Gazdaságkutató Intézet (DIW), az SPD és a Zöldek politikusaihoz hasonlóan egy új adó bevezetése mellett érvel. Marcel Fratzscher, a DIW elnöke elmondta, a benzin és a gázolaj június 1-jei adócsökkentése hibás döntés volt, mert az adók nagy része az energetikai vállalatok zsebébe megy majd. Fratzscher Olaszországot és az Egyesült Államokat tartja követendő példának. Az extraprofit adót véleménye szerint 2021-es évhez képest elért többlet profitra lehetne kivetni 50%-os kulccsal. Ilyen módon az energetikai vállalatok továbbra is szép nyereséget termelnének, de az állam és így az adófizetők is részesednének a nyereségekből és a kormány az üzemanyag-visszatérítés és a többletnyereségadó eltörléséből származó megtakarítást teljes egészében vissza kellene adnia minden polgárnak egy

energiaátalány formájában. Más közgazdászok azonban nem támogatják a többletnyereség adót. Lars Feld, a Freiburgi Egyetem professzora populista vitának jellemzi a kérdést. Christian Lindner (FDP) pénzügyminiszter gazdasági tanácsadója arra hívta fel a figyelmet, hogy gazdasági szempontból azt is meg kell fontolni, hogy az államnak a jövőben mekkora veszteségeket kell majd kompenzálnia. Véleménye szerint az adóemelések szerint további könnyítésekre van szükség. Lindner maga már korábban is elutasította az extraprofit adó bevezetését. Lindner korábban arra figyelmeztetett, hogy aki most hisz az extraprofit adó bevezetésében, az nem lehet biztos abban, hogy az nem lesz hatással az árakra. Lindner emellett azzal érvelt, hogy az adójog nem ismeri a többletnyereséget, hanem csak a nyereséget, amely Németországban magasan adóztatható. Veronika Grimm az Erlangen-nürnbergi Friedrich Alexander Egyetem közgazdaságtan tanszékének vezetője és a szövetségi kormány gazdasági szakértői tanácsának tagja is bírálja a vitát. Elmondta, az extraprofit adó valószínűleg többet árt, mint használ. Ennek okai, hogy nincs egyértelmű meghatározás arra, hogy mit jelent a többletnyereség. Emellett Veronika Grimm kiemelte, hogy nagy a veszélye annak, hogy olyan vállalatokat is megadóztatnak, amelyek tevékenysége hozzájárult a válságok leküzdéséhez. Thorsten Frei (CDU) az extraprofit adójának ötletét tiszta tervgazdaságnak nevezte, aminek semmi köze nincs a szabadpiaci gondolkodáshoz. Frei álláspontja szerint a kartellhivatal feladata az energetikai cégek ellenőrzése. Jens Spahn szintén CDU-s politikus, a CDU/CSU frakció alelnöke ezzel szemben azt nyilatkozta, hogy az olajmultik indokolatlan extraprofitját adóval kellene lefölni, ahogyan Nagy-Britanniában teszik. Paula Piechotta, a Zöldek költségvetési politikus támogatná az extraprofit megadóztatását. Hangsúlyozta, a piacgazdaság azt jelenti, hogy kiállunk a piaci hatalomkoncentráció és az aktív adópolitika ellen, különösen olyan válságos időkben, mint a mostani. Álláspontja szerint az extraprofit adónak kiegyensúlyozó hatása lehet, ha vannak, akik hatalmas nyereséget termelnek mindenki kárára anélkül, hogy hozzáadott értéket teremtenének.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Alkotmányvédelmi jelentés 2021

A múlt héten prezentált 2021-es Alkotmányvédelmi jelentés szerint Németországban az elmúlt évben mind a jobboldali, mind a baloldali szélsőségesek száma tovább emelkedett. Továbbá ezen csoportosulásokon belül az erőszakra hajlamos egyének száma is növekedett: a szélsőjobboldalon a belföldi hírszerzés 13.500 személyt sorol ebbe a kategóriába. Ami az antiszemita indíttatású szélsőjobboldali bűncselekményeket illeti, a jelentésből kiderül: ezek száma tavaly jelentősen, 12,2 százalékkal nőtt az előző évhez képest. Ebből Josef Schuster, a Zsidók Központi Tanácsának elnöke szerint kiderül, hogy a németországi zsidó élet továbbra is masszívan veszélyeztetett, és amelyre a legnagyobb veszélyt a szélsőjobboldali tábor jelenti. Ehhez hasonlóan nyilatkozott Nancy Faeser, szövetségi belügyminiszter is, aki elmondta: „Továbbra is a szélsőjobboldal jelenti a legnagyobb szélsőséges fenyegetést demokráciánkra”. Mindazonáltal nemcsak a jobboldali szélsőségesek száma növekedett: az Alkotmányvédelmi Hivatal szerint 2021-ben a baloldali szélsőségesek, különösképpen az erőszakra hajlamos egyének száma emelkedett, számszerint 9.600-ról 10.300-ra. Ezzel szemben az iszlámisták száma némileg csökkent, azonban a Hivatal kiemelte, hogy bár a jelenség tavaly kevésbé volt érzékelhető, a veszélye még mindig fennáll. Meglepő az a tény a jelentésben, hogy a pandémia alatt tüntetéseket szervező „Másképp gondolkodók” csoportosulás szélsőséges miliójére vonatkozó adatok hiányoznak, ami feltehetően arra vezethető vissza, hogy a csoport rendkívül

heterogén, ezért nehéz beazonosítani az azon belüli veszélyes elemeket. Az Alternatíva Németországért (AfD) szélsőjobboldali párt azonban nem szerepel a jelentésben, hisz egy bírósági döntés értelmében az Alkotmányvédelmi Hivatal tavaly nem sorolhatta be a pártot, mint gyanús szervezetet. Az AfD hivatalosan feloszlott, legszélsőségesebb „szárnyával” (Flügel) kapcsolatban a jelentés tömören megállapítja, hogy „a tevékenység folytatását” feltételezi, míg a párt ifjúsági szervezete továbbra is gyanús esetként szerepel a listán.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#).

6. A CDU a Zöldekkel alkotna új koalíciós kormányt Észak-Rajna Vesztfáliában

Június 6-án, pénteken kiderült, hogy Észak-Rajna Vesztfáliában felállhat az első fekete-zöld kormánykoalíció. A két párt június 25-én szeretné aláírni a koalíciós szerződést. Ezt követően június 28-án szavazna a tartományi parlament Hendrik Wüst (CDU) újbóli megválasztásáról. A két érintett párt május végén kezdte a koalíciós tárgyalásokat. Wüst a tárgyalások lezárulta után úgy nyilatkozott, jó és fenntartható alap van a CDU és a Zöldek közötti koalíciós tárgyalások sikeres lezárásához. Hozzátette, sok közös célja van a két pártnak és intenzív közös munkával teli napok állnak a két párt előtt, mindazonáltal a feltételezett ellentétek összeegyeztetésével mindkét koalíciós partner és a tartomány számára is sok lehetőség rejlik. Mona Neuber, a Zöldek tartományi vezetője úgy nyilatkozott: „*Észak-Rajna Vesztfália nagy kihívások előtt áll, amelyekre a fenntartható válaszokat kell adni. Az elmúlt hetekben a CDU és a Zöldek egyetértettek abban, hogy ezek a válaszok új szövetségeket és új szövetségeseket igényelnek.*” Hozzátette, a társadalmi átalakulás igazságos és klímasemleges módon történő kezelése megköveteli, hogy „*(...) legyőzzük a régi megosztottságot és a történelmileg kialakult táborokat.*”

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Aktuális események

Május 30-án, Intézetünk a bécsi **Diplomáciai Akadémiával**, a bécsi **Magyar Nagykövetséggel**, a **Konrad-Adenauer-Stiftung** bécsi irodájával, valamint az az **AIES osztrák biztonságpolitikai intézettel** közösen rendezte meg az első **közép-európai think-tank networking találkozót** Bécsben.

Az eseményről készült beszámolóért látogasson el [Intézetünk oldalára](#).

Május 25-én Dr. Gudrun Kugler osztrák parlamenti képviselő tartott angol nyelvű előadást az MCC Scruton Kávéházban „Freedom of Expression, Fundamental Rights and Liberties in Europe from the perspective of a politician” címmel.

Az eseményről készült beszámolóért látogasson el [honlapunkra](#).

Június 22. és 24. között háromnapos német nyelvű konferenciát szervez az Andrassy Egyetem, a Magyar-Német Intézet és a Konrad-Adenauer-Stiftung „**V4+Németország konferencia: Az európai Green Deal megvalósításának lehetőségei és kihívásai**” címmel. Jelentkezési

határidő: június 10.

További információkért látogasson el a [honlapunkra](#).

Az MCC jövőre is megrendezi egyedülálló tehetséggondozó fesztiválját, az **MCC Fesztet**, amelyet 2022. július 28-30. között tartanak majd Esztergomban.

A következő MCC Feszt részleteiről hamarosan a [fesztivál honlapján](#) olvashatnak.

2022-ben augusztus 13. és 17. között első alkalommal szervezi meg közös nyári egyetemét a Magyar-Német Intézet, a Konrad-Adenauer-Stiftung, valamint a Magyar-Német Baráti Társaság a Német Szövetségi Köztársaságban. Az **ötnapos nyári egyetem** alatt német nyelvű szakmai előadások, workshopok, kirándulások és szabadidős programok várják a magyar és német résztvevőket. Jelentkezési határidő: június 10.

További információkért látogasson el a [honlapunkra](#).

Cikk- és interjúajánló:

Analyse: Polen, Ungarn und ihr gespaltenes Verhältnis zu Russland – Die Gretchenfrage der V4 címmel jelent meg Igazgatónk, Dr. Bauer Bence cikke a Budapester Zeitung május 30-i számában.

A cikk elolvasásához kattintson [Intézetünk oldalára](#).

German Conservatism and Its Intellectual Challenges címmel jelent meg visiting fellow-nk, Prof. Dr. Werner J. Patzelt cikke a Hungarian Conservative idei harmadik, május-június számában.

A cikk elolvasásához kattintson [Intézetünk oldalára](#).

A Kossuth Rádió Ütköző című műsorában beszélt a német energiapolitikáról Igazgatónk, Dr. Bauer Bence június 2-án, csütörtökön.

Az interjú meghallgatásához kattintson a [Kossuth rádió oldalára](#).

„Az energia lehet a magyar-ukrán viszony mentőöve” Gunter Weißgerber, a Német Szociáldemokrata Párt korábbi tagjának cikke jelent meg június 2-án, csütörtökön a Magyar Nemzetnek. *A cikk elolvasásához kattintson [honlapunkra](#).*

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Dobrowiecki Péter M.A., Fonay Tamás Álmos B.A.

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu